

KATSAUS VAPAAN SIVISTYSTYÖN TUTKIMUKSEEN

Vapaan
sivistystyön
päivät.

Vaasa
16.8.2013.

Jenni Pätäri
(KM, tutkija)

Jenni.Patari@
sivistystyo.fi
SVV-ohjelma

TAUSTAT

- VSY:n/VST:n toimeksianto: 03/2013-07/2013
- Oppilaitosten ja järjestöjen tarpeet tutkimustiedolle
  - Toiminnan kehittäminen
  - Rahoituksen legitimoiminen
  - Toiminnan kriittinen tarkastelu
- SVV-hankkeen lähtökohdat
  - Hajanaisen tutkimuksen kokoaminen
  - Tutkimus-käytäntö -yhteyden kehittäminen
  - Alan tutkimustietoon perustuva kehittäminen (hyödyntämättömät opinnäytteet)
- Selvitys. Jatko: väitöstutkimus (kriittinen analyysi).

TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Syntetisoiva katsaus tehtyyn opinnäytetutkimukseen.

- Seuraavassa vaiheessa vaikuttavuuden tarkastelu.
  1. Mistä tehdään ja on tehty opinnäytetutkimusta?
  2. Miten vapaan sivistystyön vaikuttavuus ilmenee tutkimuksessa?
    - Suhteessa mihin tutkimus pyrkii olemaan vaikuttavaa? (kiinnittyminen ihmisten hyvinvointiin; paikalliseen, alueelliseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen jne.)
    - Millaista vst:n vaikuttavuuteen liittyvää tutkimusta tehdään ja on tehty?
- Määrällinen ja laadullinen sisällönanalyysi
- Aineisto: yliopistojen opinnäytetutkimus (pro gradut, lisensiaatin tutkielmat, väitökset)

TAVOITTEENA VAPAAN SIVISTYSTYÖN VAIKUTTAVUUDEN VAHVISTAMINEN?

- Pyrkimykset vaikuttaa arviointijärjestelmään ja mittareihin?
  - Esim. Jokinen, Poikela & Sihvonen 2012; Poikela 2012 (Aikuiskasvatus 4).
- Tutkimustietoon perustuvan kehittämisen tukeminen ja tutkimuksen ja käytännön vuoropuhelun vahvistaminen eri keinoin – SVV-ohjelma:
  - Ajantasaisen ja kattavan tutkimus- ja asiantuntijatietokannan kehittäminen ja päivittäminen. Yhteydet eri tieteenaloihin?
  - Opinnäytetöihin liittyvät lukuvuosi-kohtaiset koosteet: mitä saatu aikaan ja tästä viestiminen (ohjaajat)
  - Yhteiset foorumit kuten SVV-opintokerhotoiminta ja niiden kehittäminen.

ERIKOISTÖIDEN, LAUDATUR-TÖIDEN JA PRO GRADUJEN SISÄLLÖNANALYYSI

HUOM. AINEISTON KERUU JA JÄSENNYS KESKEN

Keskeiset aihepiirit	Lkm	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Luokkien avaamista
Järjestöhistoria ja kansanliikkeet	142	41	67	34	
Vaikuttajat	37	18	11	8	Alan vaikuttajahahmoja käsittelevät tutkielmat.
Kansalais- ja työväenopistot	33	30	3		
Kirjastotoiminnan kehitys	32	4	9	19	Kirjastot osana kansanvallistusta ja kansansivistystä.
Kansanopistot	30	28	1	1	
Järjestöt ja seurat	29	6	12	11	Tarkasteluaikojen mukaan enemmän nykyajassa kuin historiassa (vrt. "järjestöhistoria ja kansanliikkeet" -teema).
Vapaa-aika ja harrastustoiminta	23	11	10	2	Aiheet käsittelevät esim. yleisesti nuorison vapaa-aikaa ja harrastustoimintaa eri vuosikymmenillä.
Aktiivinen kansalaisuus	17	5	10	2	
Hallinto	11	5	1	5	
Opettaminen, ohjaus, opetusmenetelmät	11	8	1	2	
Maahanmuuttajat	10		3	7	
Avoin yliopisto, ikäihmisten yliopisto	6	5	1		
Sivistyneistö-kansa	6	1	3	2	Aiheet käsittelevät kansalaisuuden rakentumista ja siihen liittyviä merkityksellistämiskamppailuja.
Urheiluopistot	4	3	1		
Professio	3	2		1	
Vapaa sivistystyö	3	3			Tutkielmat pyrkivät hahmottamaan kokonaiskuvaa vapaasta sivistystyöstä, mikä yhdistää eri toimijoita?
Yhteensä	397	170	133	94	
(+ Muut/sekalaiset aiheet)	25				Esim. filosofisia aiheita, aikuiskoulutus-teema, miehet opiskelijoina...
Kaikki tähän mennessä kerätyt yht.	422				

JÄRJESTÖJEN JA KANSANLIIKKEIDEN JAKAUTUMA

Keskeiset järjestöt ja kansanliikkeet aineistossa	Lkm	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Esimerkkejä ja huomioitavaa
Työväenliike ja -järjestöt	40	6	25	9	Eri paikkakuntien työväenyhdistysten historiaa; sosialidemokraattiset järjestöt; wrightiläinen työväenliike; Suomen Kristillinen Työväen Liitto; Arbetets Vänner...
Suojeluskunta, Lotta Svärd	24		6	18	
Urheilujärjestöt ja -seurat	20	5	12	3	
Useita kansalaisjärjestöjä	13	2	4	7	
Sekalaiset	11	2	4	5	
Marttajärjestö	10	6	4		
Nuorisjärjestöt tai poliittiset nuorisjärjestöt	7	3	2	2	Mm. nuorisjärjestöt kansalaiskasvattajina; Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto, Vasemmistonuoret, Kokoomuksen Nuorten Liitto...
Nuorisoseura	8	8			
Raittiusliike tai -järjestöt	8	3	5		
Fennomania	7	3	4		
Naisasioliike	6	1	5		
Setlementtiliike	5	1	3	1	
Vapaa-aloikunnat	5	3	2		
Sivistysjärjestöt	4	3	1		Vrt. esitys: erotettu sen jälk. omaksi teemakseen ("poliittiset nuorisjärjestöt" ja "työväenjärjestöt" -teemoista. Sis. aiheita Suomen Nuorison Liiton ja Maaseudun Nuorison Liiton opintotoiminnasta; TSL).
Herännäisliike	3	1	2		
Yhteensä	171	47	79	45	

VAIKUTTAJAT AINEISTOSSA

Vaikuttajat	Lkm	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3
Alkio	7	7		
Snellman	6	6		
Järnefelt	2		1	1
Pihkala	2		2	
Salomaa, A.	2		2	
Werkko	2		2	
af Ursin	1	1		
Alanen	1	1		
Canth	1		1	
Gebhard	1		1	
Granfelt	1	1		
Hjelt	1		1	
Kannila	1		1	
Liakka	1	1		
Porthan	1		1	
Wuolijoki	1		1	
Castrén, M.A.	1		1	
Hellman	1			1
Kilpi	1			1
Sippola	1			1
Toivonen	1			1
Yhteensä	36	17	14	5

OPINNÄYTTEET YLIOPISTON MUKAAN

Yliopistojen osuudet ja tähän mennessä kerätty aineisto	Lkm	Ajanjakso	Perustamisvuosi
YKK	136	1933-1966	1925
Tampereen yliopisto (YKK)	106	1966-2013	1925
Jyväskylän yliopisto	53	1999-2013	1934
Oulun yliopisto	52	1969-2013	1958
Helsingin yliopisto	27	2001-2013	1640
Itä-Suomen yliopisto	20	2006-2013	UEF: 2010; Kuopion yliopisto 1966; Joensuun yliopisto 1969
Åbo Akademi	9	2007-2012	1918
Lapin yliopisto	8	2006-2012	1979
Vaasan yliopisto	7	2002-2011	1968
Turun yliopisto	4	2010-2012	1920
Yhteensä	422		

OPINNÄYTTEET OPPIAINEITTAIN

Jakautuminen aineittain	Gradut ja erikoistyöt (YKK), lkm	Aineita yhteensä	Kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede
YKK	136		18
Tampereen yliopisto	106	17	17
Jyväskylän yliopisto	53	19	11
Oulun yliopisto	52	5	1
Helsingin yliopisto	27	5	2
Itä-Suomen yliopisto	20	9	6
Åbo Akademi	9	4	1
Lapin yliopisto	8	4	3
Vaasan yliopisto	7	4	0
Turun yliopisto	4	4	1
Yhteensä	422		